

Література:

1. Маталова С.В. Інтенсивне навчання професійного мовлення іноземних студентів-медиків при мовній підготовці до клінічної практики / С.В. Маталова / Вісник РУДН, серія Російська мова та іноземні мови і методика їх викладання. - 2008. - № 3. - С. 27-31.
2. Образцов П.І., Іванова О.Ю. Професійно-орієнтоване навчання іноземної мови на немовних факультетах вузів / П.І. Образцов, О.Ю. Іванова. - Орел: ОДУ, 2005. - 114 с.

Використання традиційних та інноваційних технологій у навчанні іноземних студентів технічного університету

Снігурова І.І., Романьок Л.В.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,

м. Харків, Україна

e-mail: arksn@rambler.ru

Сучасний розвиток освіти в Україні вимагає оновлення змісту та якості усього навчально-виховного процесу відповідно до загальноєвропейських вимог: інформатизації освітнього простору, налагодження вітчизняними ВНЗ співпраці з європейськими навчальними закладами в науковій діяльності, студентських міжнародних обмінів тощо.

Однією з умов розвитку освіти є впровадження в навчальний процес сучасних технологій, які розширюють можливості студентів, сприяють формуванню їх інтелектуальних здібностей. Якісна мовна підготовка неможлива без використання сучасних освітніх технологій.

Починаючи навчатися в Україні, іноземні студенти далекого зарубіжжя вивчають мову «з нуля», відкривають для себе її культуру. Специфікою викладання іноземних мов в Україні є явище двомовності, тому можна говорити про використання української мови як державної та російської як засобу спілкування в мовному середовищі на сході України [2]. Студенти з далекого зарубіжжя традиційно вивчають російську мову (за бажанням – українську), спілкуючись ними в навчальному закладі й у повсякденному житті. Після закінчення підготовчого факультету майбутні фахівці-іноземці мають право поступити до ВНЗ на основний факультет, вивчаючи разом з іншими дисциплінами мови навчання - російську або українську. Студенти з ближнього

зарубіжжя опановують у ВНЗ українську мову, якщо не мають потреби у вивченні російської.

Специфіка викладання російської та української мов як іноземних на основному етапі полягає в тому, що на кожному факультеті існує мова спеціальності, без володіння якою іноземному студенту буде важко вивчати фахові дисципліни. Отже, оволодіння мовою є запорукою успіху майбутніх фахівців. Але як зробити процес навчання одночасно цікавим та ефективним?

Саме педагог як творча особистість організує, направляє та стимулює навчальну діяльність студентів. Основне завдання викладача – навчити іноземців учитися, здобувати й використовувати російську або українську мови як іноземні для набуття професійних знань і для повсякденного спілкування. Викладач уже не може бути єдиним джерелом інформації. У процесі викладання мов він використовує традиційні технології, у яких відіграє роль суб'єкта, котрий визначає зміст, методи навчання й стиль взаємовідносин.

Для кращого та якісного засвоєння студентами всіх аспектів російської та української мов як іноземних викладачі кафедр гуманітарних наук і української, російської та прикладної лінгвістики НТУ «ХП» намагаються дотримуватися певної послідовності при вивченні навчального матеріалу: робота над вимовою та читанням, над граматичним матеріалом, над лексикою, використання роздаткового матеріалу тощо [3; 4].

Основною організаційною формою навчальної діяльності іноземних студентів у НТУ «ХП» є аудиторні заняття, під час яких вони мають змогу поспілкуватися з викладачем. Потреби сучасного життя зумовлюють пошуки нових форм організації навчально-виховного процесу, зокрема занять з української та російської мов як іноземних.

Термін «інновація» має латинське походження й в перекладі означає «оновлення, зміна, введення нового». У педагогічній інтерпретації інновація означає нововведення, що поліпшує хід і результати навчально-виховного процесу.

Дослідники проблем педагогічної інноватики вважають, що нове в педагогіці – це не лише ідеї, підходи, методи, технології, які в таких поєднаннях ще не висувались або ще не використовувались, а й той комплекс елементів чи окремі елементи педагогічного процесу, які несуть у собі прогресивне начало, що дає змогу в ході зміни умов і ситуацій ефективно розв'язувати завдання виховання та освіти [1].

Організація навчальної діяльності на основі інноваційних технологій, зокрема інтерактивного навчання, сприяє вихованню особистості, здатної до самостійного вирішення життєвих проблем і творчого ставлення до професійної діяльності. У інноваційному навчальному процесі зникає жорстокий розподіл ролей між викладачем та студентом. Студент відіграє роль суб'єкта й відразу залучається до активного спілкування з викладачем і використанням знань, отриманих у процесі самостійної роботи з різними джерелами інформації.

Так, у НТУ «ХПІ» іноземні студенти підготовчого й основного факультетів неодноразово беруть активну участь у ситуативно-рольових іграх «День народження», «Чаювання» та інших; у діловій грі «Переговори»; моделюють різні життєві ситуації; готують презентації своїх майбутніх професій в програмному середовищі, використовуючи Microsoft Power Point; залучаються до інтерактивних технологій «Мікрофон», «Незакінчені речення», «Вилучи зайве», «Інтерв'ю», «Займи позицію», «Мозковий штурм» тощо.

Отже, спрямованість на суб'єкт-суб'єктну, діалогічну взаємодію закономірно приводить до необхідності реалізувати освітній процес як через традиційні, так і через інноваційні технології в їх гармонійному поєднанні.

Література:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник / І.М. Дичківська. – 2-ге вид., доповн. – К. : Академвидав, 2012. – 352 с.
2. Петров І. В. Інноваційні технології у викладанні російської та української мов як іноземних / І. В. Петров // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі: Міжпредметні зв'язки. - Вип. 19. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2011. – С. 91 – 97.
3. Романов Ю. О., Романьок Л. В. Методичні вказівки з української мови як іноземної / Романов Ю. О., Романьок Л. В. – Харків: НТУ «ХПІ», 2013. – 40 с.
4. Романов Ю. О., Снігурова Т. О., Кан Ш. Говоримо українською! : Методичні вказівки з української мови як іноземної. – Харків: НТУ «ХПІ», 2010. – 36 с.

5. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб./ М.М.Фіцула. 2-ге вид., доп. – К.: Академвидав, 2014. – 456 с.

Внедрение интерактивных методов обучения для повышения интеграции иностранных студентов в образовательное пространство ХНАДУ

Северин А.А., Шулика О.А.

Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет

г. Харьков, Украина

e-mail: s.olga_h@ukr.net

Иностранные студенты ХНАДУ, являясь представителями различных культур, проходят период адаптации к новой стране, новой образовательной системе, новому языку общения. Это обуславливает целый перечень проблем, с которыми они сталкиваются, а именно: проблемы выбора образовательно-профессионального направления; проблемы овладения знаниями и навыками основной деятельности; межличностного взаимодействия и взаимодействия с окружающей социальной средой; проблемы безопасности жизнедеятельности; проблемы организации досуга и овладения дополнительными знаниями и навыками [1:163]. Успешная интеграция иностранной молодежи в образовательное пространство вуза способствует быстрому включению иностранных студентов в учебный процесс, помогает повысить качество их профессиональной подготовки.

Для образовательной деятельности иностранных студентов ХНАДУ наиболее значимыми проблемами интеграции являются языковой барьер и сложность обеспечения коллективного сосуществования между представителями различных культур для реализации педагогического сопровождения и поддержки студентов в вузе сокурсниками. Внедрение интерактивных форм обучения, помимо содействия в лучшем усвоении студентами материала, формировании мнения, отношения, навыков поведения студента, непосредственно оказывает помощь в решении ключевых проблем интеграции иностранных студентов в ХНАДУ, так как интерактивное обучение – это специальная форма организации познавательной деятельности, способ познания, осуществляемый в форме совместной деятельности студентов и